

BRICS, det globala Syd och geopolitik

BRICS, det globala Syd och geopolitik

Den internationellt välkände författaren och debattören Ignacio Ramonet skriver om BRICS-mötet i Kazan

Det 16:e toppmötet inom BRICS+ äger rum den 22-24 oktober i Kazan i Ryssland. Vid toppmötet deltar de fem nyligen adjungerade länderna Saudiarabien, Förenade Arabemiraten, Egypten, Iran och Etiopien. Den nya alliansen BRICS+ med 10 medlemmar kommer att definiera gruppens breda inriktning för ett starkare partnerskap som radikalt förändrar den globala geopolitiken.

Omkring 59 länder från Asien, Afrika, Östeuropa och Latinamerika har uttryckt intresse för att ansluta sig till BRICS+, däribland Turkiet, vilket är anmärkningsvärt eftersom Turkiet är NATO-medlem och strävar efter att bli medlem i EU. Andra kandidater till att ansluta sig till BRICS+ är Venezuela, Colombia, Bolivia, Kuba, Honduras, Vitryssland, Indonesien, Thailand, Malaysia, Kazakstan, Algeriet, Kuwait, Demokratiska republiken Kongo, Nigeria, Gabon och Serbien. I synnerhet Venezuelas, Colombias, Honduras och Bolivias kandidaturer är ett allvarligt bakslag för USA, som förlorar inflytande på sin forna bakgård.

Bild: Creative Commons

Under 2023 ökade handeln inom BRICS markant och förväntas nå 500 miljarder dollar 2024. Det viktigaste initiativet för BRICS är deras av-dollariseringsprojekt, att minska beroendet av den amerikanska dollarn genom att främja användningen av sina egna valutor. Kina och Ryssland leder arbetet med konkreta åtgärder för att förverkliga detta projekt. Fem oljeexporterande länder ingår nu i BRICS+. Om dessa länder beslutar sig för att kräva betalning för olja i lokala valutor kan effekten på US-dollar bli mycket betydande. Detta skulle stärka BRICS-ländernas självständighet i den internationella finansvärlden och minska deras beroende av US-dollar och västerländska finansiella system som SWIFT. Diskussionerna håller på att övergå i konkreta åtgärder som gör det möjligt att använda BRICS-valutor eller till och med en eventuell ny gemensam valuta.

Denna utveckling är en viktig del av BRICS+ 2024-agendan, som syftar till att stärka deras roll på den globala finansscenen. Arbete pågår för att utveckla en multilateral digital betalningsplattform, BRICS Bridge, som syftar till att förbättra effektiviteten i handelssystemet mellan medlemmarna.

Länderna i det globala syd visar en önskan om att inrätta en alternativ finansiell ordning som gör det möjligt att kringgå både IMF och dollarn, framför allt tack vare BRICS+ New Development Bank, som för närvarande leds av Dilma Rousseff, och som har alla förutsättningar att bli den globala syds stora bank eftersom den kommer att låna ut pengar med utsikten att hjälpa länder och inte kväva dem.

Nyligen framförde Vladimir Putin också idén om att bygga upp ett eget BRICS-parlament. Ett sådant parlament, ett alternativt FN, skulle göra det möjligt att omvandla BRICS+ till en organisation med uppgift att utmana och kompensera för den obalans som i dag finns inom FN.

BRICS stärker också banden med Shanghai Cooperation Organisation (SCO), som grundades 2001 av Kina, Ryssland, Kazakstan, Kirgizistan, Uzbekistan och Tadzjikistan och som 2016 fick sällskap av Indien och Pakistan, 2021 av Iran och 2024 av Vitryssland. SCO syftar till att säkerställa kollektiv säkerhet mot terrorism, extremism och separatism.

BRICS attraktionskraft märks också i Europa, där länder som Serbien strävar efter medlemskap i BRICS+ och EU-medlemskap på samma gång. Vissa EU-medlemmar vill utforska möjligheterna till samarbete med BRICS. När det gäller Afrika anser de t.ex. att det vore relevant att utforska synergier mellan europeiskt bistånd och bistånd från BRICS, samtidigt som principerna om icke-inblandning och de afrikanska ländernas kulturella och politiska identitet respekteras. Ett sådant samarbete skulle kunna erbjuda lovande möjligheter till konstruktiva partnerskap mellan EU och BRICS.

BRICS är spjutspetsen i det som vi kallar det globala syd, dvs. de länder som tidigare kallades tredje världen, där tre fjärdedelar av mänskligheten bor, de främsta offren för globaliseringens skadliga effekter, men som har det mesta av planetens genetiska mångfald, unika arter och ömtåliga ekosystem och som vägrar att anpassa sig till den ena eller andra av de mäktiga globala nord, det andra namnet för väst.

Den gemensamma nämnaren för dessa länder är deras tidigare status som kolonier eller protektorat till vissa länder i det globala nord. På så sätt ligger framväxten av det globala syd i linje med den trikontinentala konferens som hölls i Havanna 1966. Det globala syd ifrågasätter den rådande världsordningen.

Det globala nordets mycket olika behandling av Ryssland och Israel under de pågående konflikterna i Ukraina respektive Gaza väcker en känsla av protest bland länderna i det globala syd: övertygelsen om att väst inte tillämpar samma regler överallt och visar på en djup cynism.

Framväxten av BRICS+ och, mer allmänt, hela det globala syd kan inte längre ignoreras. USA och dess allierade i väst är djupt

oroade över framväxten av dessa nya makter som utmanar den världsordning som - under fem århundraden - dominerats av väst och som förkastar, i synnerhet, Washingtons hegemoni och unipolära ambitioner.

Ignacio Ramonet, Cubadebate 241019 (ZT)

[Los BRICS, el Sur Global, la nueva geopolítica mundial](#)

För att kunna upprätthålla Svensk-Kubanskas solidaritets- och opinionsarbete behöver vi få in minst 150 000 kr under året till vår Kampfond. Om du har möjlighet, ge ett bidrag!

